

Μυθοπλασία, Ελλάδα, 1924, 26', α/μ, Βωβό

Σκηνοθεσία: Ζόζεφ Χεπ **Σενάριο:** Σφακιανός Νικόλαος **Παραγωγή:** Παλλάς Φιλμ **Ηθοποιοί:** Σφακιανός Νικόλαος, Φιλοσόφου Νίτσα **Αποκατάσταση:** Ταινιοθήκη της Ελλάδος **Μουσική επένδυση:** Μηνάς Ι. Αλεξιάδης

Οι Περιπέτειες του Βιλλάρ είναι η πρώτη σωζόμενη ελληνική ταινία μυθοπλασίας, η οποία διασώθηκε και αποκαταστάθηκε από την Ταινιοθήκη της Ελλάδος. Η σύντομη κωμωδία του Ζόζεφ Χεπ, παρουσιάζει τον δημοφιλή λαϊκό κωμικό ηθοποιό Νικόλαο Σφακιανάκη, στον ρόλο του Βιλλάρ. Σε αυτό το επεισόδιο των περιπετειών του, ο Βιλλάρ πιάνει δουλειά σε ένα καθαριστήριο και ερωτευμένος κυνηγάει την υποψήφια αγάπη του σε ολόκληρη την Αθήνα, από τα νεοκλασικά κτίρια της οδού Πανεπιστημίου μέχρι τα παραθαλάσσια προάστια του Φαλήρου. Η επιδίωξή του να κερδίσει την γυναίκα που αγαπά, τον φέρνει από το Ναό του Ολυμπίου Διός κοντά στο Σύνταγμα στο κέντρο της Αθήνας, μέχρι το Ωδείο του Ηρώδου του Αττικού, το οποίο βρίσκεται στη νότια πλευρά της Ακρόπολης. Περνώντας μέσα από τους πολυσύχναστους δρόμους του κέντρου, ο πρωταγωνιστής παρατηρεί και σαηνεύεται από τη γοητεία διάφορων γυναικών, κάνει γκάφες και μπλέκεται σε μια σειρά από περιπέτειες. Χορεύει μέχρι και στους ρυθμούς της Dixieland Jazz Band στο Φάληρο. Ο Χεπ μαζί με τον Σφακιανάκη υιοθετούν το στυλ κωμωδίας του Μακ Σένετ και το προσαρμόζουν στο αστείο ρεπερτόριο της αθηναϊκής τους σκηνής. Η ταινία αποτελεί ένα ανεκτίμητης αξίας πορτρέτο της ελληνικής πρωτεύουσας στην δεκαετία του 20'.

Αποκατάσταση

Το 1963 η κριτικός και ιστορικός Αγγαίρα Μητροπούλου, ιδρύτρια της Ταινιοθήκης της Ελλάδος, έπεισε τον Ζόζεφ Χεπ να δωρίσει την πολύ σημαντική του συλλογή από ελληνικές ταινίες στην Ταινιοθήκη. Ανάμεσα σε αυτό το υλικό ήταν διάσπαρτα αποσπάσματα της ταινίας Οι περιπέτειες του Βιλλάρ, τα οποία βρέθηκαν σε πολύ κακή κατάσταση. Το 1972 πραγματοποιήθηκε η πρώτη προσπάθεια αποκατάστασης της ταινίας αντιγράφοντας το υλικό σε κόπια ασφαλείας. Το 1991 το τμήμα Συντήρησης και αποκατάστασης της Ταινιοθήκης ανέλαβε την παρούσα πλήρη αποκατάσταση.

Ζόζεφ Χεπ (1887-1968)

Ο σκηνοθέτης Ζόζεφ Χεπ (1887-1968) γεννήθηκε στη Βουδαπέστη και ξεκίνησε να εργάζεται στην Αθήνα ως υπεύθυνος προβολών στον Πανελλήνιο Κινηματογράφο, ένα από τα πρώτα Κινηματοθέατρα της Αθήνας. Σύντομα ασχολήθηκε με την κινηματογράφιση: τα πρώτα υλικά που κινηματογράφησε στην Ελλάδα ήταν οι νεαροί πρίγκηπες στο βασιλικό κήπο και η είσοδος του ελληνικού στρατού στη Θεσσαλονίκη (1912). Συνεργάστηκε στη διεύθυνση φωτογραφίας με τον Δήμο Βρατσάνο, αλλά και στο σενάριο και τη σκηνοθεσία για τις ταινίες *Ο ανήφορος του Γολγοθά* (1916) και *Η προίκα της Αννούλας* (1917). Ως αφοσιωμένος υποστηρικτής του Κάιζερ έφυγε από την Ελλάδα για δύο χρόνια, αλλά επέστρεψε για να αποτυπώσει τις στρατιωτικές επιχειρήσεις στη Θράκη το 1919 καθώς επίσης και τη μικρασιατική εκστρατεία ως επίσημος εικονολήπτης του ελληνικού στρατού. Το συγκεκριμένο υλικό αποτελεί τεκμήριο μοναδικής αξίας.

Το 1920 ο Χεπ συνεργάστηκε με τον Σφακιανό στη δική τους πρώτη επιτυχημένη κωμωδία *Ο Βιλλάρ στα γυναικεία λουτρά του Φαλήρου*. Το 1929-1930 πειραματίστηκε με το δικό του σύστημα ήχου στον δίσκο (sound-on-disc) για την ταινία *Ο κατάδικος* στην οποία πρωταγωνίστησε ο υψίφωνος Γιάννης Αγγελόπουλος, και για την επόμενη ταινία *Η καμαριέρα και ο μανάβης* (1930) αλλά εγκατέλειψε αυτήν την προσπάθεια και ξανάρχισε να δουλεύει ως διευθυντής φωτογραφίας, μεταξύ άλλων και στην ταινία *Ολυμπία* (1938) της Λένι Ρίφενσταλ. Κατέγραψε επίσης τον ελληνο-ιταλικό και εμφύλιο πόλεμο και ήταν διευθυντής φωτογραφίας σε πολλές επιτυχημένες ταινίες, μεταξύ των οποίων *Οι Γερμανοί ξανάρχονται...* (1947), *Οι μεθύστακες* (1950), *Το πικρό ψωμί* (1951) και *Όνειρα κοριτσιών* (1953).

Μυθοπλασία, Ελλάδα, 1929, 57', α/μ, βωβή

Σκηνοθεσία: Γαζιάδης Δημήτρης, **Σενάριο:** Ορέστης Λάσκος, Δημήτρης Γαζιάδης (βασισμένο σε κείμενο του Παύλου Νιρβάνα), **Δ/ντής Φωτογραφίας:** Γαζιάδης Μιχάλης **Καλλιτεχνική Δ/ση:** Μελετόπουλος Τάσος **Παραγωγή:** DAG Film **Ηθοποιοί:** Θεοδωρίδου Αλίκη, Μουσούρης Κώστας, Βεάκης Αιμίλιος, Τσακίρης Δημήτρης **Αποκατάστασης κόπιας:** Ταινιοθήκη της Ελλάδος, Γαλλική Ταινιοθήκη **Μουσική επένδυση:** Φίλιππος Τσαλαχούρης

Η τρίτη παραγωγή της DAG Film σκιαγραφεί το πορτρέτο της βοσκοπούλας Αστέρως, την οποία υποδύεται η πολύ γνωστή ηθοποιός Αλίκη Θεοδωρίδου. Το σενάριο βασίζεται σε κείμενο του Παύλου Νιρβάνα – διασκευή του μυθιστορήματος της Αμερικανίδας Έλεν Χαντ Τζάκσον *Ραμόνα*, μιας ρομαντικής ιστορίας μεταξύ Ινδιάνων, η οποία είχε ήδη μεταφερθεί στη μεγάλη οθόνη από τον Ντέιβιντ Γρίφιθ. Η Αστέρω χάνει τα λογικά της από αγάπη για έναν πλούσιο πλην όμως καλό βοσκό, συνέρχεται ωστόσο μόλις ο αγαπημένος της αποφασίζει να ακούσει τη φωνή της καρδιάς του και όχι τις προκαταλήψεις της οικογένειάς του.

Στο νέο αυτό είδος της «φουστανέλας» ή «βουκολικής περιπέτειας», που είχε μεγάλη απήχηση στο κοινό, θα βασιστούν μεγάλες εμπορικές επιτυχίες της εποχής εκείνης, βωβές και ομιλούσες. Η εξιδανίκευση της ελληνικής υπαίθρου, που την εποχή εκείνη μαστίζεται από τα δεινά της παγκόσμιας ελληνικής κρίσης, λειτουργεί ως διέξοδος απέναντι στις αντίξοες συνθήκες της καθημερινότητας. Καθώς η ελληνική διανοήση δεν έχει ακόμα στραφεί στο αστικό προλεταριάτο και την ποιμενική υποκουλτούρα για να αντλήσει έμπνευση, οι ταινίες της εποχής εκείνης προσαρμόζουν μελοδραματικά μοτίβα από το ρεπερτόριο τόσο της ελληνικής θεατρικής σκηνής όσο και της ξένης κινηματογραφικής παραγωγής. Τον Ιανουάριο του 1944 κυκλοφόρησε στις αίθουσες η ηχητική εκδοχή της κόπιας σε μουσική του Γιάννη Βιδάλη, ενώ το 1959 γυρίστηκε από τον Ντίνο Δημόπουλο το ριμέικ της ταινίας, με πρωταγωνίστρια την Αλίκη Βουγιουκλάκη, που γνώρισε μεγάλη εισπρακτική επιτυχία.

Αποκατάσταση

Η αποκατάσταση της *Αστέρως* βασίστηκε στην κόπια με γαλλικούς μεσότιτλους που ανακαλύφθηκε στη Γαλλική Ταινιοθήκη το 2003, χάρη στο κοινοτικό πρόγραμμα Lumière, το οποίο από το 1992 έθεσε τις βάσεις για την επιστάμενη έρευνα στα αρχεία όλου του κόσμου προκειμένου να ανευρεθούν χαμένες ταινίες. Η αποκατάσταση του μοναδικού αντιτύπου της ταινίας αποτελεί καρπό συνεργασίας της Ταινιοθήκης της Ελλάδος και της Γαλλικής Ταινιοθήκης.

Δημήτρης Γαζιάδης (1889-1959)

Γεννημένος στην Αθήνα το 1889, σπούδασε στη Φωτογραφική Ακαδημία του Μονάχου και εργάστηκε στη Γερμανία ως οπερατέρ και βοηθός σκηνοθέτη πλάι στους Λιούμπιτς, Παμπστ, Λανγκ και Κόρντα. Επιστρέφοντας στην Ελλάδα ίδρυσε μαζί με τα αδέρφια του την DAG Film, μία από τις πρώτες σοβαρές ελληνικές εταιρείες παραγωγής, στην οποία σκηνοθέτησε επτά ταινίες. Την περίοδο 1919-1923 γύρισε ταινίες επικαίρων από τον πόλεμο και το 1928 ίδρυσε σχολή κινηματογράφου (καθηγητές, μεταξύ άλλων, οι Δ. Ροντήρης, και Αιμ. Βεάκης). Στόχος πολιτικών επιθέσεων, πέθανε απογοητευμένος το 1959.

Ο μάγος της Αθήνας

Ελλάδα, Μυθοπλασία, 1931, 49', α/μ, βωβό

Σενάριο-Σκηνοθεσία: Αχιλλέας Μαδράς **Φωτογραφία:** Ζόζεφ Χεπ **Ηθοποιοί:** Φρίντα Πουπελίνα, Αχιλλέας Μαδράς, Λέλα Πατρικίου, Ορέστης Μακρής **Παραγωγή:** ΑΖΑΞ ΦΙΛΜ **Αποκατάσταση:** Ταινιοθήκη της Ελλάδος με τη συνεργασία της Ταινιοθήκης της Μπολόνια **Μουσική επένδυση:** Μηνάς Ι. Αλεξιάδης

Ένας μουσικός-μάγος, ευγενικής καταγωγής, κερδίζει τις καρδιές των γυναικών. Όταν η αγαπημένη του τον εγκαταλείπει για έναν πλούσιο, εκείνος θα κάνει τα πάντα για να την ξανακερδίσει. Η ταινία

του Μαδρά *Ο μάγος της Αθήνας* ξεκίνησε να γυρίζεται το 1922 με τίτλο *Η τσιγγάνα της Αθήνας* η οποία όμως δεν ολοκληρώθηκε. Πολλά αποσπάσματά της χρησιμοποιήθηκαν αργότερα στον *Μάγο της Αθήνας* που ολοκληρώνεται το 1931. Η πρωτόλεια αυτή ταινία αποτελεί μια πρωτόγνωρη μείξη ειδών: ρομαντική κωμωδία, τραγικό ρομάντσο, ημερολόγιο ταξιδιού που εκθειάζει την ελληνική ιστορία και τον ελληνικό πολιτισμό. Ο ίδιος ο Μαδράς πρωταγωνιστεί ως ακαταμάχητος τσιγγάνος-βιολιστής που μαγεύει τη Φρίντα Πουπελίνα.

Αποκατάσταση

Η Ταινιοθήκη της Ελλάδος αγόρασε το 1963 από τον Αχιλλέα Μαδρά περίπου 17.000 μέτρα υλικού που προερχόταν από παλιές παραγωγές του. Στο υλικό αυτό βρέθηκε το μεγαλύτερο μέρος εικόνων και ήχου των ταινιών *Μαρία Πενταγιώτισσα* και *Ο μάγος της Αθήνας* και πολλά μέτρα από επίκαιρα της εποχής για τον αφανισμό των κοινοτήτων Ελλήνων και Αρμενίων στη Μικρά Ασία τα οποία είχαν γυριστεί από γνωστούς εικονολήπτες του ελληνικού κινηματογράφου (Χέπ, Γαζιάδης, Προκοπίου) και αργότερα χρησιμοποιήθηκαν στη δημιουργία της ταινίας του *Πρόσφυγες του πολέμου*.

Η περιπετειώδης διαδικασία που μεσολάβησε μέχρι την ολοκλήρωση της παραγωγής του *Μάγου της Αθήνας* σε συνδυασμό με τη δυσκολία συγκέντρωσης του εύθραστου και σε κακή ποιότητα υλικού, και μόνο σε ποσοστό 80% του συνόλου, κάτεστησε εξαιρετικά δύσκολο το έργο της διαχείρισης των υλικών της αποσπασματικής αυτής αφήγησης.

Το Τμήμα Αποκατάστασης της Ταινιοθήκης της Ελλάδος προχώρησε σε εργασίες που αφορούσαν τον καθαρισμό και αποκατάσταση των υλικών, την αποκατάσταση των σπασμένων περφορασιών, τη φιλολογική επεξεργασία του κειμένου που πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με εξειδικευμένη ομάδα της Ταινιοθήκης της Μπολόνια, ενώ επεξεργάστηκε και την ανακολουθία της αφήγησης. Το τελευταίο τμήμα της ταινίας επιχρωματίστηκε στο χέρι καρέ-καρέ, από φοιτητές της Σχολής Καλών Τεχνών της Αθήνας. Η αποκατάσταση της ταινίας αυτής πραγματοποιήθηκε με την οικονομική ενίσχυση του ευρωπαϊκού προγράμματος Lumière.

Αχιλλέας Μαδράς (188?-1966)

Ο Έλληνας πρωτοπόρος κινηματογραφιστής Αχιλλέας Μαδράς σπούδασε υποκριτική στο Conservatoire στο Παρίσι και συνεργάστηκε με τη Σάρα Μπερνάρ. Η ταινία του *Πρόσφυγες του πολέμου*, στην οποία συγκεντρώνει επίκαιρα των Ζόζεφ Χεπ, Μιχάλη Γαζιάδη και Προκοπίου από το Μικρασιατικό πόλεμο του 1922 προβλήθηκε σε Έλληνες της ομογένειας στις Η.Π.Α. Στα μέσα της δεκαετίας του '20 πέρασε μια σύντομη περίοδο στο Χόλιγουντ παίζοντας μικρούς ρόλους σε ταινίες και επέστρεψε το 1926 στην Ελλάδα με τη γυναίκα του και ηθοποιό Φρίντα Πουπελίνα.

Ο αγαπητικός της βοσκοπούλας

Ελλάδα, Μυθοπλασία, 1931, 58' βωβό και ήχος

Σκηνοθεσία: Δημήτρης Τσακίρης, Ηλίας Παρασκευάς **Σενάριο:** Δημήτρης Τσακίρης, Ηλίας Παρασκευάς (βασισμένο στο ομώνυμο δραματικό ειδύλλιο του Δημήτρη Κορομηλά)

Δ/νση φωτογραφίας: Τζανέτης Εμμανουήλ, Κωνσταντίνα Τέτα, Kerner Herbert

Ηθοποιοί: Δημήτρης Τσακίρης, Νίνα Αφεντάκη, Μάνος Κατράκης, Σοφία Ντοριβάλ, Αιμιλία Μαυρίκου, Μιχάλης Βλαχόπουλος, Μάνος Κατράκης **Παραγωγή:** ΟΛΥΜΠΙΑ ΦΙΛΜ Αποκατάσταση: Ταινιοθήκη της Ελλάδος σε συνεργασία με την Ταινιοθήκη του Βερολίνου (Stiftung Deutsche Kinemathek)

Είναι η τρίτη κατά σειρά ταινία του είδους που ονομάστηκε αρκετά αργότερα φουστανέλα, μετά την *Γκόλφω του Μπαχατώρη* (1914) και την *Αστέρω του Γαζιάδη* (1929). Βασίζεται στο επιτυχημένο θεατρικό έργο (έμμετρο ποιμενικό ειδύλλιο) του Δημητρίου Κορομηλά ο οποίος αντλεί την έμπνευσή του από το ποίημα του Γιάννη Ζαλοκώστα *Μια βοσκοπούλα αγάπησα*. Ελλάδα, ύπαιθρος χώρα, 19ος αιώνας. Ένας μεγαλοτσέλιγκας, ο Μήτρος, χαρίζει στην πεντάμορφη Κρουστάλλω ένα χρυσαφένιο σταυρό για να της δείξει τα τρυφερά του αισθήματα. Δεν γνωρίζει όμως πως αυτή είναι ήδη ερωτοχτυπημένη με τον Λιάκο, ένα πάμπτωχο τσοπανόπουλο του οποίου ο Μήτρος έσωσε τη ζωή – παλιότερα τον είχε σώσει από βέβαιο πνιγμό στο ποτάμι. Ο σταυρός στο λαιμό της βοσκοπούλας

προκαλεί τσακωμούς ανάμεσα στους δύο άνδρες, ενώ ο Μήτρος ζητάει το χέρι της Κρουστάλλως από τη μητέρα της, την κυρά Στάθαινα που είχε υπάρξει νεανικός του έρωσ. Έτσι δημιουργούνται κι άλλες τραγικές επιπλοκές, που όμως ξεδιαλύνονται σταδιακά καθώς η σύνεση και η φρόνηση επικρατούν, και τελικά η αγάπη πλημμυρίζει πέρα ως πέρα τις καρδιές όλων.

Είναι η πρώτη ομιλούσα ελληνική ταινία που γυρίστηκε στην Ελλάδα. Η παραγωγή της έγινε από την ΟΛΥΜΠΙΑ ΦΙΑΜ που ίδρυσε το 1926 ο Παναγιώτης Δαδήρας με τον Ορέστη Λάσκο και τον Δημήτρη Τσακίρη που είχε μόλις φύγει από την Dag Film. Τη μουσική έγραψε ο λόγιος επτανήσιος συνθέτης Διονύσης Λαυράγκας, ο οποίος για την εν λόγω ταινία μελοποίησε και το ποίημα του Γιάννη Ζαλοκώστα *Μια βοσκοπούλα αγάπησα*. Η ηχογράφιση και το ντουμπλάζ πραγματοποιήθηκαν στα γερμανικά στούντιο Ligozenton Film και Tompris στο Βερολίνο. Τα γυρίσματα της ταινίας πραγματοποιήθηκαν στο χωριό "Πολιτικά" της Εύβοιας. Η καινοτομία του ήχου σε συνδυασμό με το δημοφιλές δραματικό ειδύλλιο του Κορομηλά έκαναν την ταινία μια από τις μεγαλύτερες εμπορικές επιτυχίες της περιόδου.

Η κατά 75% ομιλούσα ταινία αποτέλεσε ορόσημο για τον ελληνικό κινημ/φο, σηματοδοτώντας το τέλος του βωβού κινηματογράφου και την αρχή του ομιλούντα στην Ελλάδα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα της μετάβασης στην περίοδο του ομιλούντα, η ταινία περιλαμβάνει βωβές σκηνές με μεσότιτλους (στα ελληνικά και αγγλικά), συγχρονισμένη μουσική επένδυση (η οποία περιλαμβάνει και δίσκους κλασικής μουσικής) και ηχητικά εφέ, ενώ άλλες σκηνές έχουν ηχογραφηθεί με πλήρη ήχο (διάλογος, τραγούδια, εφέ και μουσική). Η εισαγωγή που θέτει το σκηνικό πλαίσιο του ποιμενικού ρομάντσου της βοσκοπούλας και του αγαπητικού της, γυρίστηκε σε φυσικούς χώρους: ακούμε τραγούδια, κάποιους διαλόγους αλλά και τα ηχητικά εφέ από τα πουλιά που τιτιβίζουν, τα πρόβατα που βελάζουν καθώς κι ένα ορμητικό ρυάκι.

Με οδηγό το ομώνυμο βιβλίο του Κορομηλά, η ταινία αποκαταστάθηκε, χρησιμοποιώντας μια σειρά από κομμάτια του αρνητικού, μαζί με τμήματα από ανολοκλήρωτες κόπιες και ηχητικό υλικό από ιδιωτικές συλλογές στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Η ταινία συντηρήθηκε και αποκατάσταθηκε με την τεχνική συνεργασία της Ταινιοθήκης στο Βερολίνο (Stiftung Deutsche Kinemathek), ενώ η επανεγγραφή του ήχου πραγματοποιήθηκε επίσης στο Βερολίνο, όπου και έγινε η τελική εγγραφή του ηχητικού μέρους του φιλμ.

Κοινωνική σαπίλα

Μυθοπλασία, Ελλάδα, 1932, 42', α/μ, βωβή

Σκηνοθεσία - Σενάριο: Στέλιος Τατασόπουλος **Φωτογραφία:** Μιχάλης Γαζιάδης **Παραγωγή:** Φύζιο Φιλμ **Ηθοποιοί:** Στέλιος Τατασόπουλος, Δανάη Γρίζου, Τζόλη Γαρμπή, Κίμων Σπαθόπουλος, Κώστας Λογαριαστάκης **Αποκατάσταση κόπιας:** Ταινιοθήκη της Ελλάδος **Μουσική επένδυση:** Κ. Βήτα
Το σχέδιο αποκατάστασης πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με την **Documenta 14: Learning from Athens**. Συνεργάτης: **CINEMATEK** Συμπαραγωγός: **COSMOTE TV**. Με την υποστήριξη του **Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου**

Ένας φοιτητής εγκαταλείπει τις σπουδές του λόγω οικονομικών δυσκολιών και προσλαμβάνεται ως ηθοποιός σε ένα θέατρο, όπου ερωτεύεται την πρωταγωνίστρια. Όταν εκείνη ενδίδει σε ένα βιομήχανο, απογοητευμένος εγκαταλείπει το θέατρο. Η φτώχεια θα τον φέρει στις γραμμές του προλεταριάτου και θα γίνει καπνεργάτης. Έρχεται αντιμέτωπος με την εκμετάλλευση των εργατών, συμβάλλει στην ίδρυση του συνδικάτου και ηγείται του αγώνα για κοινωνική δικαιοσύνη.

Πρόκειται για την πρώτη ελληνική ταινία «κοινωνικού προβληματισμού». Η διανομή της στις αίθουσες συνοδεύτηκε από αστυνομικές επεμβάσεις και ματαιώσεις προβολών.

Στέλιος Τατασόπουλος (1908-2000)

Ο Στέλιος Τατασόπουλος (1908-2000) ήρθε από την Κωνσταντινούπολη μετά την καταστροφή της Σμύρνης, σπούδασε κινηματογράφο στη σχολή της Dag Film (των αδελφών Γαζιάδη) και ηθοποιία με το Ροντήρη και το Βεάκη. Έπαιξε σχεδόν σε όλες τις ταινίες της Dag Film και ύστερα έφυγε για σπουδές στο Παρίσι. Το 1932 γύρισε την ταινία-πρόδρομο του νεορεαλισμού *Κοινωνική σαπίλα*, το

πρώτο στην Ελλάδα φιλμ κοινωνικής κριτικής με ρεαλιστικό θέμα και πλαίσιο δράσης την εργατική τάξη, σε μια εποχή αυστηρής λογοκρισίας. Πρόκειται για έναν κοινωνικά στρατευμένο κινηματογράφο και για την πρώτη κοινωνική ταινία με καθαρά μαρξιστική θέση. Όπως αναφέρει σε συνέντευξή του ο ίδιος ο σκηνοθέτης και πρωταγωνιστής του φιλμ Στέλιος Τατασόπουλος "στην ταινία αυτή έκανα λόγο για σωματεμπορία και ναρκωτικά. Περιέγραψα πώς γινόταν διακίνηση ναρκωτικών ακόμα και μέσα στα νοσοκομεία και έδειξα τη βρώμα που υπήρχε μέσα στη φυλακή". Τα χρήματα (40.000 δρχ) για να γυρίσει την ταινία τού τα έδωσε ο πατέρας του, που πούλησε ένα οικόπεδο στην Πόλη. Οι αίθουσες του κέντρου απέφυγαν να προβάλουν την *Κοινωνική σαπίλα* και έτσι οι προβολές της ξεκίνησαν με επιτυχία από την Κοκκινιά. Έκανε μεγάλη περιοδεία στην επαρχία και όταν έκλεισε τον κύκλο της ο Τατασόπουλος επέστρεψε στο Παρίσι για να συνεχίσει τις σπουδές του στη σκηνοθεσία. Σκηνοθέτησε 27 ταινίες, μεταξύ των οποίων τις *Κοινωνική σαπίλα* και *Μαύρη γη* οι οποίες διακρίνονται για την κοινωνική κριτική τους.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΥΝΘΕΤΩΝ

Μηνάς Ι. Αλεξιάδης

Διπλωματούχος σύνθεσης του πανεπιστημίου Robert Schumann του Ντύσσελντορφ, πτυχιούχος της Νομικής Σχολής και διδάκτωρ μουσικολογίας του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών. Είναι καθηγητής (Μουσικό Θέατρο και Όπερα) στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών. Συνθέσεις του έχουν παρουσιαστεί στην Ελλάδα, σε όλες τις Σκανδιναβικές χώρες, Κύπρο, Ιταλία, Γερμανία, Αγγλία, Ελβετία, Ολλανδία, Βέλγιο, Τσεχία, Βουλγαρία, Πολωνία, Ισραήλ, Αίγυπτο, Μαρόκο, Αυστραλία, ΗΠΑ, Καναδά, Ιαπωνία, Κίνα, έχουν βραβευθεί σε διαγωνισμούς, έχουν δισκογραφηθεί σε 25 συνολικά δίσκους βινυλίου και CD σε Ελλάδα, Ιταλία, Ιαπωνία, Γερμανία, Αγγλία και έχουν μεταδοθεί από ραδιοφωνίες και τηλεοπτικά δίκτυα διεθνώς. Έχει συνθέσει όπερες και μουσικοθεατρικά έργα (*Viva La Vida /Frida Kahlo*, *Η Αρπαγή της Ηνωμένης Ευρώπης* σε δικό του κείμενο, κ.α.) μουσική συμφωνική, δωματίου, ηλεκτρονική, μουσική για μπαλέτο, για το θέατρο και τον κινηματογράφο. Από το 1989-2013 μέλος του Δ.Σ. και Αντιπρόεδρος της Ένωσης Ελλήνων Μουσουργών. Το 2002- 2006 ήταν μέλος του Δ.Σ. και γενικός γραμματέας της Εθνικής Λυρικής Σκηνής. Έχει συμμετάσχει με εισηγήσεις του σε πανελλήνια και διεθνή μουσικολογικά και θεατρολογικά συνέδρια, άρθρα και μελέτες του έχουν δημοσιευθεί σε περιοδικά, σε μουσικολογικές, θεατρολογικές και άλλες επιστημονικές εκδόσεις. Το 2003 εξεδόθη η μονογραφία του «*Η Ιστορία του Στρατιώτη: Μορφή, περιεχόμενο και ανάλυση της μουσικής του Igor Stravinsky*», και το 2010 το σύγγραμμά του «*Ο Μαγικός Αυλός του Ορφέα: 10 μελετήματα για την όπερα και το μουσικό θέατρο*».

Κ.Βήτα

Γεννήθηκε στην Βικτώρια Αυστραλίας τον Ιούνιο του 1961. Μεγάλωσε στην Αθήνα. Παρακολούθησε μαθήματα κλασικής κιθάρας και αρμονία στο Ωδείο Αθηνών. Σπούδασε ζωγραφική και Ιστορία Τέχνης στο Prahran Μελβούρνης. Στην Αθήνα τελείωσε γραφικές τέχνες στην Γερμανική Σχολή Γραφικών Τεχνών και Διαφήμισης. Δούλεψε σαν γραφίστας και δημοσιογράφος σε περιοδικά της δεκαετίας του 1980-1990. Το 1992 δημιούργησε την ηλεκτρονική μπάντα Στέρεο Νόβα. Από το 1997 ακολουθεί την δική του μουσική πορεία στην ηλεκτρονική μουσική. Έγραψε μουσική για ντοκιμαντέρ, φιλμ και το θέατρο. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα.

Φίλιππος Τσαλαχούρης

Ο Φίλιππος Τσαλαχούρης γεννήθηκε το 1969 και ζει στην Αθήνα. Σπούδασε φλάουτο και ανώτερα θεωρητικά στο Εθνικό Ωδείο. Θεωρείται ένας από τους πλέον δραστήριους συνθέτες της γενιάς του. Έχει συνθέσει περισσότερα από εκατό έργα, ανάμεσά τους ξεχωρίζουν πέντε Συμφωνίες, Όπερες, Κοντσέρτα, έργα Μουσικής Δωματίου, χορωδιακά καθώς και μουσική για το θέατρο & τον κινηματογράφο. Η μουσική του έχει παρουσιαστεί εκτός από την Ελλάδα και σε περισσότερες από εικοσιπέντε χώρες. Εξελέγη τακτικό μέλος της Ένωσης Ελλήνων Μουσουργών το Μάιο του 1997. Είναι καθηγητής της Σύνθεσης και υποδιευθυντής στο Ωδείο Αθηνών. Έχει βραβευτεί από την Ακαδημία Αθηνών με το Βραβείο Παπαϊωάννου.

